

MOGĘ BYĆ

PROGRAM

edukacyjny

AGNIESZKA GAJEWICZ

fot. Justyna Cieślukowska

NAUKA

Naukowiec

Od początku swojej kariery akademickiej jest związana z Wydziałem Chemii Uniwersytetu Gdańskiego. Jest autorką wielu publikacji naukowych w wiodących czasopismach. Już jako dziecko była zafascynowana nauką. Chciała odkrywać tajemnice działania ludzkiego organizmu, zrozumieć skąd się biorą leki, a nawet dowiedzieć się, jak stworzyć skuteczną szczepionkę.

Celem projektu naukowego Agnieszki jest rozwój metod chemoinformatycznych, wspierających ocenę ryzyka chemicznego stwarzanego przez nowe oraz obecne w środowisku substancje chemiczne. To szczególnie ważne, gdyż od lat obserwujemy wzrost liczby związków chemicznych, które mogą stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia człowieka.

Agnieszka Gajewicz znalazła się w gronie 15 kobiet z różnych krajów, które dzięki swoim badaniom mogą zmienić świat. Została doceniona za badania dotyczące oceny ryzyka chemicznego różnego rodzaju substancji.

UNESCO i Fundacja L'Oreal uznali ją za jeden ze wschodzących talentów światowej nauki.

MOGĘ BYĆ

PROGRAM

edukacyjny

CECYLIA PLATER -ZYBERKÓWNA

fot. Wikipedia

NAUKA

Pedagog

Wybitna publicystka, pedagog i działaczka społeczna, która ambitnie i konsekwentnie realizowała swoje cele. Urodziła się w 1853 roku w Passie, na Mazowszu. Swoją działalność rozpoczęła w rodzinnym majątku Schlossberg prowadząc prace oświatowe na wsi. To z domu rodzinnego wyniosła umiłowanie do ojczyzny oraz pragnienie jej odrodzenia.

Cecylia Plater-Zyberkówna była wierna swoim wartościom we wszystkich inicjatywach, które podejmowała. Wyjechała do Paryża, gdzie uczęszczała do szkoły rzemiosł. Wróciła do Warszawy i zdobyła tytuł mistrzowski w krawiectwie. Wstąpiła do zgromadzenia zakonnego siostr posłanniczek Najświętszego Serca Jezusowego.

Cecylia rozpoczęła wiele przedsięwzięć, które rozpowszechniały kulturę polską oraz podnosiły poziom gospodarczy w społeczeństwie. Prowadziła szkołę rękodzieła dla dziewcząt, przy której powstało gimnazjum żeńskie. Była to jedna z najlepszych szkół warszawskich. W Chyliczkach pod Warszawą założyła szkołę gospodarczą. Organizowała kursy zawodowe z księgowości i pedagogiki różnych szczebli. Cecylia założyła również Katolicki Związek Kobiet Polskich, którym zarządzała przez dwa lata. Dzięki Cecylii otwarto m.in. Wyższe Kursy Naukowo-Pedagogiczne oraz Szkołę Ochroniarek Stefanii Marciszewskiej.

Zmarła w 1920 roku w Warszawie.

MOGĘ BYĆ

PROGRAM

edukacyjny

MARIA SIEMIONOW

fot. Tomasz Kamiński / Agencja Gazeta

NAUKA

Lekarka

Maria Siemionow to polska lekarka pracująca w Stanach Zjednoczonych, specjalizująca się w chirurgii, chirurgii plastycznej i transplantologii. Studia ukończyła w 1974 roku na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. W 1985 roku otrzymała stopień naukowy doktora z mikrochirurgii, po czym wyemigrowała za ocean, gdzie przebywała na stypendium naukowym. W 2007 roku prezydent RP Lech Kaczyński nadał jej tytuł naukowy.

Pod koniec 2008 roku kierując ośmioosobowym zespołem, wykonała czwartą na świecie i pierwszą w USA udaną operację przeszczepu twarzy. Zabieg w Cleveland Clinic trwał 22 godziny, a pacjentka, ofiara postrzału, odzyskała w jego wyniku zmysły węchu i smaku oraz zdolności samodzielnego oddychania, jedzenia i mówienia.

Rok później Maria Siemionow została odznaczona Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej. Nagrodzona ponadto Perłą Honorową Polskiej Gospodarki i Złotą Sową Polonii.

Autorka setek artykułów naukowych i rozdziałów w podręcznikach medycznych. Jest poliglotką - włada pięcioma językami.

MOGĘ BYĆ

PROGRAM

edukacyjny

MARIA SKŁODOWSKA-CURIE

fot. Wikipedia

NAUKA

Naukowiec

Światowej sławy naukowiec z dziedziny fizyki i chemii. Rozwijając swoją karierę naukową w Paryżu, Polka była twórczynią nowej gałęzi – radiochemii. Jej najważniejsze osiągnięcia to rozwinięcie teorii promieniotwórczości oraz technik rozdzielania izotopów promieniotwórczych, a także odkrycie dwóch nowych pierwiastków – polonu i radu.

Dzięki dokonaniom polskiej naukowiec zaczęto prowadzić badania nad leczeniem raka za pomocą promieniotwórczości oraz zbudowano Instytut Radowy w Paryżu przeznaczony do badań z zakresu chemii, fizyki i medycyny. Do tej pory pozostaje jedyną kobietą, która za swoje osiągnięcia została dwukrotnie wyróżniona nagrodą Nobla (w 1903 i 1911 roku).

Obecnie jest patronką wielu placówek naukowych i edukacyjnych w Polsce oraz we Francji. Na temat jej życia i kariery naukowej powstało kilka filmów oraz sztuk teatralnych.

Maria Skłodowska-Curie do dziś uważana jest za jedną z najwybitniejszych polskich kobiet oraz inspirację dla naukowców z całego świata.

MOGĘ BYĆ

PROGRAM

edukacyjny

MARTA KRUPIŃSKA

fot. Mateusz Skwarczek / Agencja Gazeta

NAUKA

Przedsiębiorca

Marta Krupińska to businesswoman i współzałożycielka polsko-brytyjskiego, innowacyjnego start-upu Azimo – serwisu, który umożliwia proste, tanie i szybkie przesyłanie pieniędzy za granicę. Na początku 2019 roku została szefową Google Campus w Londynie. To inkubator nowoczesnej przedsiębiorczości, który zajmuje się młodymi przedsiębiorcami oraz innowacyjnymi pomysłami na biznes. Zadaniem Marty Krupińskiej jest kierowanie całością programów Google'a, które wspierają rozwój start-upów w Wielkiej Brytanii.

Marta Krupińska studiowała na Wydziale Psychologii na Uniwersytecie Jagiellońskim. Wcześniej wyjechała do Dublina, aby tam zarobić na swoje wykształcenie i wesprzeć finansowo rodzinę. Studiowała również na Columbia Business School w Nowym Jorku. Była współzałożycielką start-upu FreeUp – platformy, która ułatwia i przyspiesza rozliczenia między pracodawcami a pracownikami.

Magazyn „Forbes” umieścił ją w gronie trzydziestu najbardziej obiecujących przedsiębiorców przed 30. rokiem życia. Jak sama o sobie mówi: „reprezentuje kobiety i mniejszości”.

Jej zdaniem jest wiele kobiet w biznesie, które odnoszą sukcesy i udowadniają, że są zdolne i profesjonalne. Marta Krupińska twierdzi przy tym jednak, że wciąż takie kobiety za mało mówią o swoich potrzebach poza pracą. „Zacniemy się zbliżać do prawdziwego równouprawnienia dopiero wtedy, kiedy będziemy mogły bez obaw powiedzieć: jestem CEO dużej firmy, mam dzieci i szczęśliwy związek”. Tak mówiła Marta Krupińska w rozmowie z „Wysokimi Obcasami”.

MOGĘ BYĆ

PROGRAM

edukacyjny

MICHALINA WISŁOCKA

fot. Mateusz Opasiński

SPOŁECZEŃSTWO

Lekarka

Michalina Wisłocka to lekarka, endokrynolog, ginekolog, cytolog oraz seksuolog. W 1969 roku zdobyła tytuł doktora nauk medycznych.

Pochodziła z inteligenckiej rodziny: jej ojciec był nauczycielem, a matka zajmowała się domem i udzielała lekcji języka polskiego. Michalina Wisłocka mieszkała w Warszawie, gdzie razem z mężem, Stanisławem Wisłockim (chemikiem), pracowała w Szpitalu Wolskim.

Michalina Wisłocka była jedną z założycielek Towarzystwa Świadomego Macierzyństwa. Zajmowała się w nim antykoncepcją oraz leczeniem niepłodności. Była kierowniczką Poradni Świadomego Macierzyństwa w Instytucie Matki i Dziecka w Warszawie. Kierowała również Pracownią Cytodiagnostyczną Towarzystwa Planowania Rodziny.

Była autorką książek z dziedziny seksuologii. Największą popularność przyniósł jej legendarny popularnonaukowy poradnik wydany w 1978 roku „Sztuka kochania”, który bardzo szybko stał się bestsellerem. W 2016 roku opublikowano jego wznowienie.

W 1997 roku została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Jej pamięci poświęcony jest skwer w Łodzi, w której się urodziła oraz Park Miłości w Lubniewicach.

Zmarła w 2005 roku w wieku 84 lat.

SALLY RIDE

fot. NASA

NAUKA

Astronautka

Sally Ride to fizyczka i astronautka, trzecia kobieta i pierwsza Amerykanka w przestrzeni kosmicznej.

Studiowała w Pensylwanii, następnie na Uniwersytecie Kalifornijskim w Los Angeles, a tytuły magisterski (1975) i doktorski (1978) w dziedzinie fizyki otrzymała na Uniwersytecie Stanforda.

Pomyślnie przeszła szkolenie w NASA (amerykańska agencja kosmiczna), uzyskując w 1979 roku status specjalisty misji.

W 1983 roku była członkiem załogi wahadłowca Challenger, który w ramach misji STS-7 umieścił na orbicie ziemskiej satelity komunikacyjne i wykonał szereg badań.

Rok później ponownie zawitała w kosmosie w roli specjalisty misji STS-41-G, mającej na celu przeprowadzenie badań lądów i oceanów.

Po odejściu z NASA w 1987 roku pracowała na Uniwersytecie Stanforda. Zmarła 23 lipca 2012 roku po długiej walce z rakiem trzustki.

MOGĘ BYĆ

PROGRAM

edukacyjny

SAMANTHA CRISTOFORETTI

fot. NASA / Robert Markowitz

NAUKA

Astronautka

Astronautka i jedyna Europejka w czynnej służbie Europejskiej Agencji Kosmicznej. Pilotka Włoskich Sił Powietrznych w randze kapitana ustanowiła kobiecy rekord najdłuższego pojedynczego pobytu w kosmosie.

Ciekawostką jest, że jako pierwszej osobie na świecie udało jej się zaparzyć kawę poza planetą.

Swoje kosmiczne wyprawy Samantha wspiera licznymi badaniami i eksperymentami naukowymi. Należą do nich m.in.: pięć projektów związanych z fizjologią człowieka w warunkach nieważkości oraz przydatność alg z rodzaju spirulina przy pozyskiwaniu żywności w drodze fotosyntezy w środowisku o sztucznie odnawianej atmosferze.

Do swojej misji astronautka zalicza również edukację najmłodszych. W programie „Mission X: Train Like an Astronaut” zapoznawała tysiące dzieci z pracą kosmonauty oraz zdrowym trybem życia i odżywiania.

MOGĘ BYĆ

PROGRAM

edukacyjny

FRANÇOISE ' BARRÉ-SINOUSSE

NAUKA

Lekarka

fot. Michael Fleschman

Françoise Barré-Sinoussi jest francuską lekarką, laureatką Nagrody Nobla z dziedziny medycyny.

Już w czasach dzieciństwa fascynowała ją przyroda i organizmy żywe. Jako mała dziewczynka lubiła obserwować zwierzęta i rośliny. Chciała zająć się nauką i przeprowadzać badania. W czasie studiów podjęła pracę w laboratorium. W 1975 roku obroniła tytuł doktora i rozpoczęła staż w U.S. National Institutes of Health. Wówczas wiedziała już, że naukowo najbardziej interesują ją retrowirusy, które odpowiedzialne są za wiele chorób np. nowotworowych i AIDS. Lata 80. XX wieku były okresem epidemii AIDS. W USA obserwowano wzrost zachorowań m.in. u młodych, wcześniej zdrowych mężczyzn. To właśnie dzięki Barré-Sinoussi, wiemy, że AIDS jest spowodowane wirusem HIV. W 1993 roku Barré-Sinoussi razem z Lukiem Montagnierem wyizolowała ten wirus. Dzięki wykryciu HIV możliwe stało się zrobienie testów na obecność tego wirusa i tym samym zapobieganie rozprzestrzenianiu się epidemii. Barré-Sinoussi była konsultantem ds. AIDS, a od 1988 roku prowadzi własne laboratorium w paryskim Instytucie Pasteura, który specjalizuje się w badaniu retrowirusów.

W 2008 roku razem z Lukiem Montagnierem zostali uhonorowani Nagrodą Nobla.

MOGĘ BYĆ

PROGRAM

edukacyjny

KATHERINE JOHNSON

fot. NASA

NAUKA

Matematyka

Amerykańska matematyczka, obliczeniowiec NASA (amerykańska Narodowa Agencja Aeronautyki i Przestrzeni Kosmicznej).

Urodziła się w 1918 roku. Już jako mała dziewczynka przejawiała wybitne zdolności matematyczne. Wychowywała się w Hrabstwie Greenbrier, które nie zapewniało edukacji powyżej ósmej klasy dla dzieci z rodzin afroamerykańskich. W związku z tym, rodzice Johnson zorganizowali dla niej i jej rodzeństwa naukę w liceum w Zachodniej Wirginii. W wieku 14 lat skończyła szkołę i przeniosła się do college'u, gdzie uczęszczała na wszystkie możliwe kursy matematyczne. Jej mentorem był m.in. W. W. Schieffelin Claytor – trzeci Afroamerykanin, który uzyskał stopień doktora nauk matematycznych.

Johnson rozpoczęła karierę zawodową od nauczania matematyki, chociaż zdecydowanie widziała swoje miejsce gdzie indziej. W 1953 roku dostała pracę w National Advisory Committee for Aeronautics (komitet ten został powołany do prac badawczych z dziedziny astronautyki, a w 1958 roku został rozwiązany i wcielony do NASA). Johnson, jako jedna z wielu kobiet, została tam zatrudniona w roli „człowieka komputera”. Jej praca opierała się głównie na odczytywaniu danych z rejestratorów lotów i dokonywaniu obliczeń na ich podstawie. Szybko jednak okazało się, że ma wybitne zdolności i jako jedyna wśród kobiet z jej działu, rozpoczęła pracę bezpośrednio z inżynierami. Jednym z jej pierwszych ważniejszych projektów było obliczanie trajektorii lotu statku kosmicznego w pierwszej amerykańskiej misji załogowej Mercury-Redstone 3 w 1961 roku. Kolejno w 1969 i 1970 roku pracowała przy misjach Apollo 11 i Apollo 13. To jej zawdzięcza się bezpieczny powrót załogi Apollo 13, dzięki przygotowanym przez nią kartom nawigacyjnym i dodatkowym obliczeniom map astronomicznych.

W 2016 roku miał premierę nominowany do Oscara film „Ukryte działania” („Hidden Figures”) przedstawiający historię Afroamerykanek pracujących w NASA w latach 60. i 70. Jedną z jego głównych bohaterek była Katherine Johnson.

W 2018 roku powstała linia lalek Barbie Inspirujące Osobowości – lalki przypominały wyglądem trzy wybitne kobiety – pilotkę Amelię Earhart, malarkę Fridę Kahlo i właśnie Katherine Johnson.